

Funded by the European Union's
Seventh Framework Programme

trafooon

Traditional Food Network to improve the transfer of knowledge for innovation

ЗАШТИТА ПРОИЗВОДА ОЗНАКАМА ГЕОГРАФСКОГ ПОРЕКЛА, ПРОЦЕДУРА И ЗНАЧАЈ

Зоран Драгојевић, дипл. правник

**руководилац Групе за дизајн и ознаке географског
порекла**

Завод за интелектуалну својину Републике Србије

trafooon

Traditional Food Network to improve the transfer of knowledge for innovation

Ознаке географског порекла

- Ознаке географског порекла су:
имена порекла и *географске ознаке*
- употребљавају се за обележавање природних, **пољопривредних** и индустријских производа, производа домаће радиности и услуга.

Појам имена порекла

Име порекла је назив земље, региона, или локалитета који служи да означи да производ који оданде потиче, чији су квалитет и посебна својства искључиво или битно условљена географском средином, која обухвата природне и људске факторе и чија се производња, прерада, и припрема у целини одвијају на одређеном ограниченом подручју.

Појам географске ознаке

- **Географска ознака** је ознака која идентификује одређену робу као робу пореклом са територије одређене земље, региона или локалитета са те територије, где се одређени квалитет, репутација или друге карактеристике робе суштински могу приписати њеном географском пореклу и чија се производња и/или, прерада и/или припрема одвијају на одређеном ограниченом подручју .

ИЗВОРИ ПРАВА

Домаћи

- **Закон** о ознакама географског порекла
- **Правилник** о садржини захтева за регистровање ознака географског порекла и садржини захтева за признање статуса овлашћеног корисника ознаке географског порекла

Међународни

- **Париска конвенција**
- **Лисабонски аранжман**
- **Мадридски споразум** о сузбијању лажних и преварних ознака
- **TRIPS споразум**
- **Прописи EU**

Називи који се не могу заштитити

- који представља име заштићене **биљне сорте**;
- који је истоветан или битно сличан раније регистрованој **жигу**, уколико с обзиром на репутацију, познатост и дужину употребе тог жига постоји могућност настанка забуне код потрошача у погледу произвођачког порекла производа;
- који је услед дуготрајне употребе постао **генеричан**.

Називи који се не могу заштитити

- **Пожегача** иако указује на место Пожегу;
- **Чачанска лепотица** и **Чачанска родна** иако указују на град Чачак;
- **Ваљевка** иако указује на град Ваљево.

Називи који се не могу заштитити

- **Шљивовица** – традиционални назив за ракију која се добија од кљука (врења комине) шљиве и њене дестилације у казану за печење ракије.
- Због не благовремене заштите постала је генерични назив за воћну ракију од шљиве.
- Многа места у Србији носе назив по шљиви: **Шљивовица, Шљивар, Шљивово, Шљивовац.**
- Географске ознаке за ракије и јака алкохолна пића су у надлежности Министарств пољопривреде и заштите човекове средине

ПРОИЗВОДИ ОД ШЉИВЕ

- плод шљиве;
- воћна ракија (шљивовица);
- пекмез, џем, мармелада;
- слатко;
- КОМПОТ
- СОК И ДР.

ВРСТЕ ЗАШТИТЕ ПРОИЗВОДА

Знацима разликовања:

- ознаком географског порекла;
- ЖИГОМ;
- индустријским дизајном.

ПОСТУПАК ЗАШТИТЕ

- Поступак за регистровање ознаке географског порекла;
- поступак за признање статуса овлашћеног корисника ознаке географског порекла.

Поступак за регистровање ознаке географског порекла

Покреће се пријавом која садржи:

- **захтев** за установљење географске ознаке порекла
- **податке о географском подручју**
- **елаборат одн. спецификација**
- **такса** за покретање поступка износи 7.300,00 динара

ПОДАЦИ О ГЕОГРАФСКОМ ПОДРУЧЈУ

- опис географског подручја;
- назначење административних граница;
- географска мапа одређеног географског подручја
- подаци о географским и људским факторима који проузрокују специфичне карактеристике, квалитет или репутацију производа у питању.

ПОДАЦИ О СПЕЦИФИЧНИМ КАРАКТЕРИСТИКАМА ПРОИЗВОДА

- 1) податке о подносиоцу пријаве имена порекла и лицу овлашћеном да га заступа;
- 2) географски назив који се штити;
- 3) податке о устаљеном начину и поступку производње;
- 4) податке о посебним својствима и квалитету производа;
- 5) доказ о извршеној контроли квалитета производа од стране овлашћене организације (исправа не сме бити старија од 3 месеца);
- 6) одредбе о начину обележавања производа;
- 7) одредбе о томе ко и под који условима има право да користи име порекла;
- 8) одредбе о правима и обавезама овлашћених корисника имена порекла;
подаци о стеченој репутацији;
- 9) податке одређене другим прописима којима се регулише квалитет производа

За пријаву **имена порекла** достављају се и подаци:

- о особинама земљишта или тла;
- о поднебљу и климатским карактеристикама одређеног географског подручја;
- други подаци релевантни за одређену врсту производа

КОНТРОЛА УСАГЛАШЕНОСТИ ПРОИЗВОДА СА ЕЛАБОРАТОМ ОДНОСНО СПЕЦИФИКАЦИЈОМ

- EU стандард EN 45011 или ISO/IEC 65
- Примена у EU од 1. маја 2010. године
- Тела за сертификацију производа морају бити у складу са горе поменутих стандардима :
  - објективна и непристрасна,
  - морају да имају квалификоване кадрове и
  - да располажу потребним средствима.

Испитивање пријаве за регистровање ознаке географског порекла

- Испитивање услова за регистровање ознаке географског порекла
- Објављивање ознаке географског порекла
- Рок важности ознаке географског порекла

Поступак за регистровање статуса овлашћених корисника ОГП

Поступак се покреће **пријавом** и чине је:

- захтев;
- доказ о обављању одређене делатности;
- доказ о извршеној контроли квалитета.

Такса за покретање поступка износи 14.620.00
динара.

Поступак за регистровање статуса овлашћених корисника ОГП

- Испитивање услова за признање статуса овлашћеног корисника ознаке географског порекла
- Такса за прве три године коришћења ознаке географског порекла износи још 14.620,00 динара

Значај заштите производа ознакама географског порекла

- ови производи имају посебна својства и квалитет;
- стварају додатну вредност;
- доприносе привредном и економском развоју земље;
- омогућавају већу запосленост;
- производ постаје синоним за одређену земљу;
- спречава се да производ постане генеричан назив за одређену врсту производа;
- промовише се туризам и доприноси се његовом развоју;
- доприносе руралном развоју и спречавају миграцију становништва.
- омогућавају заштиту традиционалних знања
- омогућавају заштиту аутохтоних биљних сорти и животињских раса;
- омогућавају заштиту животне средине итд.

ЗАКЉУЧАК

- Производ заштићен ОГП не може да се продаје у ринфузи;
- мора да има допадљив изглед (визуелни идентитет);
- да га одликује има **квалитет**;
- да постоје знатне **количине**;
- да се тржишту **континуирано** испоручује;
- да је са ценом **конкурентан** сличним производима

ЗАКЉУЧАК

У креирању заштите ознаке географског порекла морају да учествују многи релевантни субјекти: произвођачи, њихова удружења, удружења потрошача, државни органи, научне и стручне институције, привредне коморе, Завод за интелектуалну својину и сви они који су заинтересовани за очување традиције и културне баштине јер је то део нашег националног идентитета.

КАКО ТО РАДЕ ИТАЛИЈАНИ

Завод за интелектуалну својину

Београд, Кнегиње Љубице 5

телефон: +381 11 2025957

Факс: +381 11 3112377

web: www.zis.gov.rs

e-mail: zdragojevic@zis.gov.rs.

Хвала на пажњи!